

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 15C/396/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116225652
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4116225652.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., v spore žalobcu: s Autoleasing SK, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 46 806 491, zastúpený : Nosko & Partners s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Podjavorinskej 2, Bratislava, IČO: 36 860 107, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00151866, v konaní o vydanie veci, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi osobné vozidlo Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), číslo karosérie: K rok výroby 2009, kľúče k osobnému vozidlu Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), číslo karosérie: K rok výroby 2009 do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že žalobca nie je povinný uhradiť žalovanému náklady, ktoré vznikli v súvislosti so zaistením a úschovou tohto osobného vozidla.

II. Žalobcovi sa proti žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca podanou žalobou na Okresný súd Nitra (ďalej len „súd“) dňa 28.09.2016 požadoval, aby súd uložil pôvodne žalovanému (P. D.) povinnosť vydať žalobcovi osobné vozidlo Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), číslo karosérie: K rok výroby 2009, kľúče k osobnému vozidlu Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), číslo karosérie: K rok výroby 2009 do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 13.07.2015 uzatvoril s H. M., nar. XX.XX.XXXX zmluvu o úvere č. J., predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na obstaranie osobného motorového vozidla: Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), č karosérie: K rok výroby : 2009. Súčasne dňa 13.07.2015, za účelom zabezpečenia záväzku zo zmluvy o úvere, uzatvorili žalobca s dlžníkom záložnú zmluvu č. J v ktorej sa zmluvné strany dohodli na zriadení záložného práva k vozidlu. Záložné právo bolo registrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 13.07.2015 o 08:56:39 hod. Z dôvodu neplnenia si povinností zo Zmluvy o úvere dlžníkom, a to neuhradením splátky vo výške 352,30 eur, splatnej dňa 13.10.2015, splátky vo výške 352,30 eur, splatnej dňa 13.11.2015, poplatok za výzvu/upomienku vo výške 10,- eur, splatná dňa 20.10.2015, splátky vo výške 352,30 eur, splatnej dňa 13.12.2015, splátky vo výške 352,30 eur splatnej dňa 13.01.2016, poplatok za výzvu/upomienku vo výške 10,- eur, splatná dňa 16.12.2015, poplatok za výzvu/upomienku vo výške 10,- eur, splatná dňa 13.01.2015, žalobca podaním zo dňa 13.01.2016 uplatnil právo na okamžité splatenie úveru a pristúpil k výkonu záložného práva, pričom si splnil všetky povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 1511 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko oznámil začatie výkonu zložného práva podaním zo dňa 16.08.2016 žalovanému ako záložcovi - vlastníkovi vozidla, keďže po zistení žalobcu je práve táto osoba vlastníkom

vozidla, a teda záložcom, pričom k prevodu vlastníckeho práva k vozidlu v prospech vlastníka došlo bez oznámenia žalobcovi. Žalobca oznámil začatie výkonu záložného práva podaním zo dňa 16.12.2015 a zo dňa 16.08.2016 dlžníkovi ako záložnému veriteľovi a dňa 22.12.2015 o 09:41:24 hod. registroval začatie výkonu záložného práva v Notárskom centrálnom registri záložných práv. Žalobca uviedol, že splnil všetky predpoklady na výkon záložného práva, t.j. na predaj zálohu - vozidla v zmysle ustanovenia § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj na vydanie zálohu žalobcovi od záložcu - vlastníka v zmysle ustanovenia § 151m ods. 4 Občianskeho zákonníka. Žalobca dňa 14.09.2016 výzvou na pristavenie vozidla, doručenou žalovanému, žiadal o vydanie vozidla a všetkých k nemu vzťahujúcich sa dokladov, a to ku dňu 26.09.2016, pričom riadne preukázal splnenie všetkých predpokladov, na základe ktorých má právo na vydanie veci.

3. Žalovaný k žalobe uviedol, že na základe kúpnej zmluvy koncom roka 2015 kúpil od S. M., nar. 07.07.1989 MERCEDES - BENZ E XXX, čiernej metalízy EČ IL XXX CI, VIN: K rok výroby: 2009. V technickom preukaze motorového vozidla pritom nebolo vyznačené akékoľvek obmedzenie s nakladaním predmetného motorového vozidla, a preto aj bolo predmetné vozidlo bez akýchkoľvek problémov odhlásené na žalovaného. V predmetnom čase kúpy vykonal žalovaný lustráciu predávajúceho na notárskom centrálnom registri záložných práv. Zároveň žalovaný lustraval aj motorové vozidlo podľa VIN čísla, ktoré mu predávajúci nadiktoval do telefónu s tým, že v oboch prípadoch lustrácia vyšla negatívne. V decembri 2015 bol žalovaný predvolaný na políciu SR vo veci zaistenia osobného motorového vozidla Volkswagen Touran EČ: A a to z dôvodu možného spáchania niektorého trestného činu. Pri výsluchu na polícii žalovaný zistil, že aj predmetné motorové vozidlo Mercedes Benz malo byť predmetom financovania odporcom so zriadením farchy v notárskom centrálnom registri záložných práv. Následne po výsluchu na polícii vykonal žalovaný opätovne lustráciu podľa VIN čísla karosérie motorového vozidla podľa technického preukazu vozidla, pričom zistil, že na motorovom vozidle by malo viazať záložné právo v prospech žalobcu, a to na základe Registrácie v Notárskom centrálnom registri záložných práv 20091/2015 zo dňa 13.07.2015. Podľa registrácie mal predávajúci založiť predmetné motorové vozidlo v prospech žalobcu v súvislosti so zmluvou o úvere č. J zo dňa 13.07.2015 a to záložnou zmluvou č. J uzatvorenej medzi pani H. M. ako záložcom a spoločnosťou s Autoleasing SK, s. r. o. ako záložným veriteľom dňa 13.07.2015, ktorou bolo zriadené záložné právo. Žalovaný nemal k dispozícii akúkoľvek súvisiacu zmluvnú dokumentáciu, čo sa úverovej zmluvy (o spotrebiteľskom úvere), ani ohľadom záložného práva týka, najmä ohľadom spôsobu výkonu záložného práva, či predávajúci bol oprávnený alebo nebol oprávnený záloh previesť a pod. Nemá prístup ani k žiadnym dokumentom, ktoré by ozrejmovali alebo vysvetľovali vzťah pána M. a pani/slečny M.. Zo žalobcom priloženej dokumentácie nevyplýva, aká pohľadávka má byť výkonom záložného práva uspokojovaná, v akej výške, z akého právneho titulu, a to napriek tomu, že žaloba na vydanie veci má, podľa jej odôvodnenia, zjavne smerovať k realizácii záložného práva. Žalovaný tu poukázal na rozporné výšky vymáhanej pohľadávky, ktoré boli bez akejkoľvek ďalšej špecifikácie uvádzané žalobcom. Čo sa týka prevodu predmetného motorového vozidla, z predložených listín nevyplýva, že by motorové vozidlo nemohlo byť prevedené na žalovaného. Rovnako zo zákona taký prevod nie je vylúčený, keď podľa ustanovenia § 151h ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri prevode alebo prechode zálohu pôsobí záložné právo voči nadobúdateľovi zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje, že žalobca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom, alebo ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak, tiež žalovaný poukázal na znenie ustanovenia § 151h ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že pani M. spolu s pánom M. porušili svoju povinnosť registrácie zmeny v osobe záložcu, ktorým mal byť S. M., čím mu spoločne a nerozdielne zodpovedajú za škodu spôsobenú porušením tejto ich povinnosti, nakoľko žalovaný nebol nikým na akékoľvek zaťaženie akoukoľvek farchou vozidla upozornený. V tomto zmysle je možné prípadné nároky žalobcu bez toho, aby bol neoprávneným výkonom záložného práva na motorovom vozidle, o ktorom žalovaný tvrdí, že zaniklo uspokojiť aj iným spôsobom, a to nie len voči dlžníčke žalobcu, ale aj voči ďalšej zjavne zodpovednej osobe, a to pánovi M.. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 151md ods. 1 písm f) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého záložné právo zaniká, ak bol v čase prevodu/prechodu zálohu nadobúdateľ dobromyseľný a tvrdí, že čo sa týka existencie záložného práva na predmetnom motorovom vozidle bol dobromyseľný v tom, že motorové vozidlo nie je záložným právom zaťažené. Vyplýva to jednak z toho, že predávajúci ho na zaťaženie motorového vozidla nijako neupozornil. Zároveň žalobca nebol akýmkoľvek spôsobom uvedený alebo akokoľvek zaznamenaný v technickom preukaze motorového vozidla. Rovnako lustráciou predávajúceho v čase kúpy, žalovaný nezistil na predmetnom motorovom vozidle akúkoľvek farchu, a preto bol oprávnené dobromyseľne presvedčený o tom, že nadobúda motorové vozidlo bez akéhokoľvek zaťaženia. Čo sa týka prvotnej lustrácie v Notárskom centrálnom registri záložných práv podľa VIN motorového vozidla v čase jeho kúpy, táto taktiež vyšla negatívne.

Žalovaný je v tejto súvislosti presvedčený o tom, že predávajúci mu zámerne oznámil nesprávne VIN číslo vozidla, prípadne, že mohlo prísť k omylu pri jeho oznámení/zapísaní. Bez ohľadu na naposledy uvedené, akúkoľvek ťarchu na vozidle ani predávajúcou žalovaný nezistil, a preto bol presvedčený a dobromyseľný v tom, že nadobúda vozidlo bez záložného práva. Ak teda zákonná úprava v prípade dobromyseľnosti stanovuje, že záložné právo zaniklo, nie je ani možné nariadiť jeho výkon, tzn. nie je ani daný dôvod na to, aby žalovaný predmetné vozidlo žalobcovi vydal. Žalovaný okrem iného tiež poukázal na to, že uspokojenie pohľadávky žalobcu, ktorú má voči H. M., ktorá je však nešpecifická, spôsobom realizácie záložného práva viaznuceho na motorovom vozidle, je len jednou z možností uspokojenia pohľadávky odporcu, a to napríklad zrážkami zo mzdy, predajom iného - na rozdiel od motorového vozidla - nesporného majetku a pod. Žalovaný tiež poukázal na zodpovednosť za škodu predávajúceho tým, že nevykonal zmenu v Notárskom centrálnom registri záložných práv v osobe záložcu, pričom spoločná a nerozdielna zodpovednosť žalovaného je v tomto vylúčená, ak žalovaný o akomkoľvek zaťažení motorového vozidla záložným právom nemal akúkoľvek vedomosť. S ohľadom na charakter úveru ako spotrebiteľského je otázne, či tento bol poskytnutý pani M. v súlade so zákonom, a teda či je samotná úverová zmluva, a následne aj zmluva o zriadení záložného práva platná. Z vyššie uvedených dôvodov preto žalovaný tvrdí, že na predmetnom motorovom vozidle neviazne záložné právo, nakoľko zaniklo. Prejudiciálnou otázkou tu nepochybne sú aj skutočnosti súvisiace s úverovým vzťahom žalobcu a pani M. s tým, že je potrebné na podklade kompletnej dokumentácie posúdiť jednak platnosť úverovej zmluvy ako aj záložnej zmluvy, ďalej podmienok prípadnej prevoditeľnosti zálohu bez účinkov na žalovaného, ako aj ostatné okolnosti dobromyseľnosti žalovaného ohľadom nazeťazenia predmetného motorového vozidla. Vhľadom na zjavnú dobromyseľnosť žalovaného, predmetné záložné právo, ktoré má byť titulom žalobcu na vydanie vecí, zaniklo. Okrem toho tiež žalovaný namietal aj ďalšie skutočnosti a predpoklady existencie práva žalobcu žiadať po žalovanom vydanie vecí, ktoré je vo veci potrebné preskúmať. V tomto zmysle preto žalovaný žiadal, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobu v celom rozsahu zamietol.

4. Žalobca v rámci dupliky k podaniu žalovaného uviedol, že v údajnom čase uzavretia kúpnej zmluvy už bolo záložné právo k osobnému motorovému vozidlu: Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), č. karosérie: K rok výroby: 2009, registrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv, pričom VIN sa zhoduje s VIN uvedenom v potvrdení o registrácii v Notárskom centrálnom registri záložných práv zo dňa 13.07.2015. Žalobca tiež uviedol, že skutočnosť, že nedošlo k zaregistrovaniu zmeny v osobe záložcu nie je vecou žalobcu, ktorý navyše túto registráciu nemôže nijakým spôsobom ovplyvniť. V tejto súvislosti žalobca dal do pozornosti, že táto skutočnosť v žiadnom prípade nie je prekážkou výkonu záložného práva a vydania vozidla žalobcovi. Odhliadnuc od skutočnosti, že voľba spôsobu uspokojenia pohľadávky veriteľa je výlučne vecou veriteľa, žalobca uviedol, že k výkonu záložného práva veriteľ pristúpil už ako k poslednej možnosti aspoň čiastočného uspokojenia svojej pohľadávky z dôvodu, že žalobca pohľadávku vymáha už odo dňa 13.10.2015 a bezúspešne vyčerpал všetky zákonné možnosti jej vymáhania. K zániku záložného práva v zmysle ustanovenia § 15md ods. 1 písm. f) Občianskeho zákonníka nemohlo dôjsť, nakoľko žalovaný nevynaložil náležitú starostlivosť pre zistenie, že záloh je nezaťažený záložným právom, keďže záložné právo bolo zaregistrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv a žalovaný ho údajne nezistil, čo znamená, že nie je dobromyseľný. Žalobca mal za nesporné, že žalovaný nijakým relevantným spôsobom nespochybnil platnosť úverovej zmluvy a platnosť záložnej zmluvy a má za to, že zo strany žalovaného ide len o účelovú argumentáciu.

5. Žalovaný písomným podaním zo dňa 13.03.2017 v rámci dupliky podal vyjadrenie, v ktorom uviedol, že vo vyjadrení k žalobe a napriek vyjadreniu právneho zástupcu žalobcu namietá, že v predmetnom konaní bude ako predbežnú otázku potrebné vyriešiť aj existenciu, zákonnosť, platnosť a výšku vymáhanej pohľadávky, titulom ktorej sa žalobca domáha vydania predmetného motorového vozidla. V tomto smere žiadal, aby žalobca predložil súdu, a následne aj žalovanému kompletnú súvisiacu zmluvnú, ako aj inú dokumentáciu, ktorá sa týka, či už vzniku záväzku dlžníka žalobcu, jeho výšky a právneho dôvodu, a to najmä zmluvu o úvere č. J zo dňa 13.07.2015, záložnú zmluvu č. J zo dňa 13.07.2015, uzatvorené medzi H. M. ako záložcom a spoločnosťou s Autoleasing SK, s. r. o., vrátane úverových resp. iných obdobných alebo obchodných podmienok. V prípade, ak za žalobcu konala iná osoba, ako sú jej štatutárne orgány, žiadal o identifikáciu tejto osoby, vrátane predloženia písomného poverenia na podpis spomínanej zmluvnej dokumentácie. Zo žalobcom priloženej dokumentácie nevyplýva, aká pohľadávka má byť výkonom záložného práva uspokojovaná, v akej výške, z akých právnych titulov, a to napriek tomu, že žaloba na vydanie vecí má podľa jej odôvodnenia zjavne smerovať k realizácii záložného práva - poukázal najmä na rozporné výšky vymáhanej pohľadávky, ktoré boli bez akejkoľvek ďalšej špecifikácie žalobcom uvádzané, preto žiadal o predloženie špecifikácie vymáhanej pohľadávky, a to čo

sa sumy poskytnutej istiny týka, vrátane dôkazu potvrdzujúceho poskytnutie úveru, špecifikácie ďalšieho príslušenstva pohľadávky, jej úročenia, prehľadu doposiaľ splatených splátok, vrátane špecifikácie ich zaúčtovania, resp. prehľad nesplatených splátok, doklad o splatnosti (zosplatení záväzku), prehľad doposiaľ vymožených plnení - ak právny zástupca žalobcu tvrdí, že pohľadávku žalobcu bola vymáhaná aj iným spôsobom, vrátane oznámenia, či na dlžníčku - pani M., resp. na pána M., titulom jeho/ich zodpovednosti za škodu pre porušenie povinnosti vykonať zmenu v registrácii registrácie zmeny v osobe záložcu - bola podaná žaloba na plnenie. Okrem uvedeného trval žalovaný aj na tom, že kúpil predmetné motorové vozidlo od S. M., nar. XX.XX.XXXX. V technickom preukaze motorového vozidla pritom nebolo vyznačené akékoľvek obmedzenie nakladaním predmetného motorového vozidla, a preto aj bolo vozidlo bez akýchkoľvek problémov odhlásené na žalovaného. Fakt, že v čase kúpy malo byť záložné právo v prospech žalobcu registrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv nevyklučuje, že by žalovaný nemohol byť aj pri vynaloženej náležitej starostlivosti dobromyseľný v tom, že nadobúda vec nezaťaženu právom tretej osoby. Žalovaný naďalej poukazoval na uvádzané (objektívne) skutočnosti, že záložné právo, titulom ktorého žiada žalobca vydanie veci v tomto konaní, zaniklo, tzn. nie je ani možné nariadiť jeho výkon, tzn. nie je ani daný dôvod na to, aby žalovaný predmetné vozidlo žalobcovi vydal. Žalovaný s odkazom na vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu uviedol, že vzhľadom na charakter úveru ako spotrebiteľského je otázne, či tento bol poskytnutý pani M. v súlade so zákonom, a teda či je samotná úverová zmluva, a následne aj zmluva o zriadení záložného práva platná, či úver bol úročený alebo bezúročný, či aj prípadné sankčné nároky žalobcu sú zákonné a pod.

6. Podaním zo dňa 28.06.2018 žalobca uviedol, že mu bolo doručené uznesenie Okresného riaditeľstva PZ Nitra zo dňa 05.06.2018, ČVS:ORP-XXXX/X-VYS-NR-XXXX, podľa ktorého bolo osobné vozidlo Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), číslo karosérie: K rok výroby: 2009, farba: čierna metalíza, e.č. : G a 1 ks kľúčov k osobnému vozidlu Mercedes E Diesel W XXX E XXX CDI BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5), číslo karosérie: K rok výroby: 2009, farba: čierna metalíza, e.č. : G vozidlo dňa 26.05.2018 a kľúč dňa 30.05.2018 podľa § 21 zákona č. 171/1993 Z.z. NR SR o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov v trestnom konaní pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona zaistené dňa 04.06.2018 a podľa § 92 zákona č. 301/2005 Z.z. (Trestný poriadok) prevzaté od žalovaného do trestného konania a uložené do úschovy Okresného riaditeľstva policajného zboru v Nitre. Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby súd prebiehajúce konanie prerušil až do rozhodnutia príslušných orgánov činných v trestnom konaní, vedenom pod ČVS:ORP-XXXX/X-VYS-NR-XXXX o vydaní vozidla z úschovy.

7. Žalovaný k žalobe písomným podaním zo dňa 07.11.2018 uviedol, že ak vzniknú dôvodné pochybnosti o práve na vec, nemôže ich v trestnom konaní odstraňovať orgán činný v trestnom konaní. O spornom práve na vec rozhoduje výlučne súd v civilnom konaní, pričom úlohou orgánov činných v trestnom konaní je zabrániť nakladaniu s vecou až do objasnenia práva na ňu. V takom prípade sa vec ponechá aj naďalej v úschove a osoby, ktoré si na ňu robia nárok sa upozornia, aby si ho uplatnili v civilnom procese. Postup Okresného riaditeľstva policajného zboru v Nitre nemožno označiť ako neoprávnený zásah do vlastníckeho práva žalobcu, resp. ako zadržovanie veci v rozpore s platným právom. Až v prípade, ak by súd v civilnom procese právoplatne určil za výlučného vlastníka motorového vozidla žalobcu a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre by napriek tomu odmietlo motorové vozidlo vydať, prichádzala do úvahy ochrana vlastníckeho práva v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre postupovalo v súlade so zákonom, a to tak pri prevzatí veci, ako aj v prípade, keď zaistenú vec nevydalo žalobcovi, nakoľko vznikli pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí žalobcovi. Žalovaný má za to, že neboli splnené zákonné podmienky uvedené v ust. § 126 Občianskeho zákonníka, a preto návrh žalobcu, ktorým sa domáha vydania motorového vozidla voči žalovanému, nie je dôvodný. Základným predpokladom žaloby na vydanie veci je, že iná osoba neoprávnené, t.j. bez právneho dôvodu zadržuje vec patriacu vlastníkovi a súčasne ju odmieta vydať. Pasívne legitimovaná osoba je osoba, ktorá fakticky u seba má vec, ale nemá na to žiaden právne aprobovaný dôvod. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre však postupovalo v súlade so zákonom, a to tak pri prevzatí veci, ako aj v prípade, keď vydanú vec nevydalo žalobcovi, nakoľko vznikli pochybnosti o tom, či táto vec patrí žalobcovi. Žalovaného tak nemožno považovať za subjekt neoprávneného zásahu do práv žalobcu, teda žalovaný nie je v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom. Žalovaný zároveň vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie a žalobu považuje za nedôvodnú.

8. Žalobca k argumentom žalovaného uviedol, že nárok na vydanie vozidla si žalobca neodvodzuje z titulu vlastníckeho práva k vozidlu, žalobca nie vlastníkom vozidla a ani ním nikdy nebol. Nárok žalobcu na vydanie vozidla mu ako záložnému veriteľovi plyní zo záložnej zmluvy č. J., ktorú dňa 13.07.2015 uzatvoril v postavení záložného veriteľa s H. M. v postavení záložného dlžníka, na základe ktorej boli zabezpečené záväzky dlžníka vyplývajúce mu zo zmluvy o úvere č. J uzatvorenej dňa 13.07.2015

Žalobca do pozornosti súdu uviedol ustanovenie § 126 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nie len vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho (vlastníckeho) práva neoprávnene zasahuje, ale takéto obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba. Zákonodarca pod oprávnenou osobou myslel predovšetkým záložného veriteľa alebo uschovávatela. V zmysle uvedeného sa môže aj záložný veriteľ domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Žalobca ako záložný veriteľ splnil všetky predpoklady na výkon záložného práva (§ 1511 ods. 1 Občiansky zákonník). Začatie výkonu záložného práva oznámil záložcovi a dlžníkovi (H. M. a P. D.) a dňa 22.12.2015 o 09:41:24 hod. registroval začatie výkonu záložného práva v Notárskom centrálnom registri záložných práv. Žalobca uviedol, že na základe vyššie uvedených skutočností, preukázal existenciu, dôvodnosť a opodstatnenosť svojho nároku na vydanie vozidla, ktorý mu vyplýva z postavenia záložného veriteľa a žalovaný ako pasívne legitimovaný subjekt (t.j. osoba, ktorá neprávom zadržuje vozidlo), je povinný vozidlo žalobcovi vydať za účelom výkonu záložného práva.

9. Súd vo veci rozhodol prvýkrát rozsudkom, č.k. 15C/396/2016-204 zo dňa 07.06.2021 tak, že žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému voči žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania. Predmetný rozsudok napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Svoje odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keď mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôraznil, že nárok na vydanie predmetného vozidla si neodvodzuje z titulu vlastníckeho práva k vozidlu - nie je vlastníkom vozidla, ani ním nikdy nebol. Svoje právo na vydanie vozidla neodvodzuje ako odvodzuje súd z ust. § 126 ods. 1 OZ, ale z ust. § 126 ods. 2 OZ, podľa ktorého nielen vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho (vlastníckeho) práva neoprávnene zasahuje, ale takéto obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba. Zákonodarca pod oprávnenou osobou myslel predovšetkým záložného veriteľa alebo uschovávatela. Z uvedeného ustanovenia sa môže aj záložný veriteľ domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Poukázal na ust. § 151m ods. 4 OZ, podľa ktorého záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú zmluvou o zriadení záložného práva. Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod alebo užívanie zálohu u seba. Treťou osobou, ktorú má na mysli citované ustanovenie Občianskeho zákonníka je v tomto prípade žalovaný. V zmysle uvedenej právnej argumentácii neobstojí preto postup súdu, ktorý svoje rozhodnutie v napadnutom rozsudku odôvodnil nenaplnením hypotézy ust. § 126 ods. 1 OZ. Pokiaľ súd prvej inštancie v rozhodnutí poukazoval aj na ust. § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, podľa jeho názoru práve toto ustanovenie podporuje jeho právnu argumentáciu a jeho právne zvolený postup - žaloba o vydanie veci. Keďže „Ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvar Policajného zboru uloží zaistenú vec do úschovy a písomne to oznámi týmto osobám, pričom im v písomnom oznámení odporučí, aby si v lehote 60 dní odo dňa písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde.“ Toto ustanovenie rieši situáciu, keď príslušný orgán PZ nevie vydať zadržanú vec (vozidlo) konkrétnej osobe a civilný súd musí rozhodnúť o tom, či a komu má príslušný PZ zadržanú vec vydať. Jednoznačne spĺňa týmto ustanovením predpokladaný postup, keďže si na príslušnom súde uplatnil iné právo k veci (k vozidlu), a to právo na vydanie veci na účely výkonu záložného práva. Ako záložný veriteľ splnil všetky predpoklady na výkon záložného práva podľa § 151 I odsek 1 OZ. Z dôvodu, že zabezpečená pohľadávka nebola riadne a včas splnená, môže začať výkon záložného práva. Začatie výkonu záložného práva oznámil záložcovi i dlžníkovi (H. M. a P. D.) a dňa 22. 12. 2015 registroval začatie výkonu záložného práva v NCRzt. Zohľadňujúc možno zhrnúť, že preukázal existenciu dôvodnosti a opodstatnenosti svojho nároku na vydanie vozidla, ako mu to vyplýva z postavenia záložného veriteľa a žalovaný ako pasívne legitimovaný subjekt (osoba, ktorá nepriamo zadržuje vozidlo) je povinný vozidlo mu vydať za účelom výkonu záložného práva. K právnomu záveru súdu o tom, že zle označil žalovaného, a to „Slovenská republika - Ministerstvo vnútra“ uvádza, že podaním zo dňa 21. 06. 2018 označeným ako Návrh na zmenu subjektu podľa § 80 zák. č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok navrhol súdu, aby do konania namiesto žalovaného vstúpilo Ministerstvo vnútra SR. Následne vo všetkých ďalších podaniach označoval žalovaného vždy rovnako, a preto mu nie je jasný záver súdu prvej inštancie, ktorý iba preukazuje nedôsledný postoj súdu k prejednávanej veci, z ktorého následne pramenia aj závery obsiahnuté v napadnutom rozsudku.

10. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Nitre, uznesením, č.k. 9Co/57/2021 zo dňa 09.12.2021 tak, že zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok I.) súčasne zrušil uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 23. októbra 2018 č. k. 15C/396/2016-103

(výrok II.). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poznamenal, že súd prvej inštancie mal vec posudzovať v zmysle ust. § 126 ods. 2 v spojení s § 151l ods. 1 a nasl. OZ, keď z ust. § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z. z. nevyplýva, že jediným právnym prostriedkom, ktorým si oprávnený pre účely vydania zaistej veci môže uplatniť svoje právo, je výlučne žaloba o určenie vlastníckeho práva. Nasvedčuje tomu i dikcia toto zákonného ustanovenia, podľa ktorého, ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo si na ňu uplatní právo iná osoba, útvár Policajného zboru ju uloží do úschovy a odporučí týmto osobám, aby si v lehote 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Nemožno tak vyvodiť, že oprávnená osoba si svoje vlastnícke, príp. iné právo musí uplatňovať výlučne vlastníckou žalobou, ale môže tak urobiť viacerými spôsobmi. Znamená to, že i žalobou o vydanie veci môže súd v rámci konania ako predbežnú otázku posúdiť, či žalobcovi svedčí tvrdené právo k predmetnému automobilu. Súdu prvej inštancie uložil v ďalšom konaní sa zaoberať aj otázkou pasívne legitimovaného subjektu, keď zisteným skutkovým stavom, ale aj z uznesenia Policajného orgánu zo dňa 05. 06. 2018 vyplynulo, že o práve na vec sú pochybnosti, nakoľko si na ňu uplatňuje právo ako spoločnosť sAutoleasing SK, s. r. o. (žalobca), tak aj P. D. (pôvodne žalovaný). Z pripojeného spisu OS Bratislava III sp. zn. 14C/40/2016 vyplynulo, že P. D. v postavení žalobcu proti žalovanému sAutoleasing SK, s. r. o. domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému (záložnému veriteľovi) povinnosť zdržať sa akéhokoľvek výkonu záložného práva viaznuceho na predmetné motorové vozidlo. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol uznesením OS Bratislava III zo dňa 31. 03. 2016 č. k. 14C/40/2016-36 zamietnutý a uvedené uznesenie bolo potvrdené odvolacím súdom v uznesení z 25. 08. 2016 č. k. 10Co/202/2016-76. V dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu v bode 13. sa konštatuje, že žalobca (P. D.) neosvedčil danosť nároku, nepredložil kúpnu zmluvu na motorové vozidlo, ktoré je zaťažené záložným právom v prospech žalovaného, ani iným právne relevantným spôsobom nepreukázal vlastnícke právo k motorovému vozidlu. Po právoplatnom zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je zrejmé, či si aj iná osoba okrem žalobcu uplatňuje vlastnícke alebo iné právo k predmetnému motorovému vozidlu. V tomto kontexte bude povinnosťou súdu prvej inštancie si vyriešiť, či je možné zotrvať na stanovisku, že pretrvávajú pochybnosti o práve žalobcu na vec, resp. či tu je iná osoba, ktorá si robí nárok na vec a tento si ne/uplatnila v občianskom súdnom konaní. Na doplnenie odvolací súd len dodáva, že pochybnosti o práve k zaistej veci uloženej do úschovy v zmysle § 21 ods. 1, 9 zák. č. 171/1993 Z. z. totiž neodstraňuje policajný orgán samostatným dokazovaním (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 60/03) a nemôže ich odstrániť ani súd v konaní o vydanie veci, pokiaľ nie je druhou stranou sporu aj druhý domnelý vlastník vozidla v prípade, ak si takéto právo účinne uplatnil (obdobnú vec riešil NS SR v uznesení 4Cdo 87/2011 z 26. 07. 2012). V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), sa bude zaoberať v naznačenom smere a opätovne rozhodne o nároku žalobcu na vydanie motorového vozidla, s tým, že primárne sa bude zaoberať zámenou strany sporu na strane žalovaného, ktorú navrhol žalobca podaním zo dňa 17. 07. 2018 (č. I. 86-87) a o ktorej nesprávne rozhodol súd prvej inštancie uznesením zo dňa 23. 10. 2018 č. k. 15C/396/2016-103.

11. Súd prvej inštancie, viazaný pokynom odvolacieho súdu opätovne uznesením, č. k. 15C/396/2016-254 zo dňa 02.03.2022 rozhodol o zmene strany sporu, tak že namiesto pôvodne žalovaného P. D. pripustil, aby do konania vstúpil na miesto žalovaného súčasný žalovaný - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, čím konvalidoval svoje predchádzajúce procesné pochyby, okrem iného vyčítaného aj odvolacím súdom.

12. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa dostavili zástupcovia strán sporu. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti strán sporu podľa § 180 CSP, keďže zástupcovia strán nežiadali o odročenie pojednávania, pričom súd dospel k záveru, že vo veci je možné rozhodnúť aj na základe listinných dôkazov bez potreby osobnej účasti strán sporu.

13. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe súčasne doplnil navrhovaný žalobný petít s tým, že žalobca nemá povinnosť nahradiť žalovanému náklady, ktoré mu vznikli so zaistením a úschovou motorového vozidla, tak ako je zadané v žalobe. V záverečnej reči, uviedol, že vzhľadom na to že svoj nárok odvodzuje zo zmluvy o úvere, ktorú dlžník neplnil riadne a včas a z tohto dôvodu došlo k jej predčasnému ukončeniu a začatiu výkonu záložného práva k motorovému vozidlu. Žalobca vystupujúci v postavení záložného veriteľa má za to, že splnil všetky predpoklady na výkon záložného práva a preukázal existenciu a dôvodnosť a opodstatnenosť nároku na vydanie vozidla, ktorý mu vyplýva z postavenia záložného veriteľa a žalovaný ako pasívne legitimovaný subjekt je povinný žalobcovi toto motorové vozidlo vydať. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, uplatňujeme si aj náhradu trov konania.

14. Zástupca žalovaného poznamnel, že mal za to, že určenie právneho subjektu, ktorý je v danom prípade nositeľom hmotného práva má zásadný význam z hľadiska pasívnej legitímácie. Pasívna vecná legitímácia účastníka konania je jednou z prvých procesných podmienok a mala by byť správne definovaná už na začiatku konania, o to viac ak je strana právne zastúpená advokátom. Splnenie tejto procesnej podmienky skúma súd ex offio a na každom stupni a v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR 2Cdo/205/2009 zo dňa 29.06.2010 je nedostatok týchto podmienok fakticky neodstrániteľný. V záverečnej reči uviedol, že neoprávnene nezasahoval do práv žalobcu. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

15. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, ako aj vyjadreniami strán sporu a zistil tento skutkový a právny stav:

16. Dňa 13.07.2015 uzavrel žalobca ako záložný veriteľ so záložným dlžníkom H. M. záložnú zmluvu č. J ktorej predmetom bolo motorové vozidlo Mercedes E Diesel W XXX E XXX, Cdl BlueEFFICIENCY Avantgarde (A5) VIN: K (v ďalšom texte len „sporné vozidlo“). V zmluve boli dohodnuté podmienky výkonu záložného práva. Dňa 13. 07. 2013 bol podpísaný protokol o prevzatí vozidla k zmluve o úvere, ktorým H. M. potvrdila prevzatie vozidla.

17. Podľa potvrdenia o registrácii v Notárskom centrálnom registri záložných práv zo dňa 13.07.2015 došlo k registrácii záložného práva na základe záložnej zmluvy záložcu - H. M. ako popis zálohu je uvedené sporné vozidlo. Súčasťou potvrdenia je i popis pohľadávky. Listom zo dňa 13.01.2016 žalobca oznámil H. M. uplatnenie práva na okamžité splatenie úveru a oznámil, že dňa 13.01.2016 pristúpil k zosplateniu úveru. Ďalším listom zo dňa 18.12.2015 žalobca vyzval H. M. k pristaveniu vozidla a oznámil začatie výkonu zabezpečovacieho alebo záložného práva a predpokladanom termíne predčasného ukončenia zmluvy.

18. Súčasťou listinných dôkazov je i oznámenie o začatí výkonu záložného práva adresované P. D. (pôvodný žalovaný) dňa 16. 08. 2016, ako i výzva na pristavenie vozidla tiež adresovaná uvedenej osobe dňa 14. 09. 2016.

19. Okresné riaditeľstvo PZ v Nitre vydalo dňa 05. 06. 2018 uznesenie ČVS: ORP-XXXX/X-VYS-NR-XXXX, ktorým podľa ust. § 97 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 94 ods. 1 Trestného poriadku vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona vec - osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz, čiernej metalízy, VIN: K ev.č. IL 203 CI a 1 ks kľúč od vozidla ukladá do úschovy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dňa 26. 05. 2018 bolo vozidlo zaistené príslušníkmi OO PZ Trnava dňa 04. 06. 2018 bolo prevzaté do trestného konania. Dňa 30. 05. 2018 vydal podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku P. D. kľúč od uvedeného vozidla. Ďalej, okrem popisu trestného skutku, z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že o práve na vec sú pochybnosti, nakoľko na ňu si uplatňujú právo spoločnosti s Autoleasing SK, s. r. o., tak i P. D.. V poučení je uvedené, že osobu, ktorá si na uvedené veci robí nárok upozorňuje, aby si svoj nárok uplatnila v občianskom súdnom konaní.

20. Z odpovede právneho zástupcu žalobcu na výzvu súdu zo dňa 16.03.2022 vyplynulo, že nemá vedomosť, žeby si vlastnícke právo na predmetné vozidlo uplatnila iná osoba. Rovnako z odpovede žalovaného zo dňa 30.03.2022 ako reakcia na výzvu súdu, vyplynulo, že nemá vedomosť o tom, žeby si na predmetné vozidlo uplatnila vlastnícke právo nejaká osoba. Z úradného záznamu súdnej tajomníčky Okresného súdu Nitra zo dňa 25.04.2022 vyplynulo, že bol urobený dopyt na Okresný súd Bratislava III (kde pôvodne prebiehalo konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia), ktorý nevytlustroval žiadne konanie, ktorého účastníkom by bol žalobca a osoby P. D., S. M. a H. M..

21. Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

22. Podľa § 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka, obdobné právo na ochranu má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

23. Podľa § 21 ods. 1, 2, 3, 4, 9 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, účinného v čase zadržania vozidla (ďalej len zákon), policajt je oprávnený zaistiť na vykonanie potrebných úkonov vec, ak má podozrenie, že tá súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jej zaistenie je potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku alebo ak ide o vec, po ktorej pátra polícia iného štátu. Policajt neodkladne vydá osobe, ktorej bola vec zaistená, potvrdenie o zaistení veci s presným opisom veci, ktorý umožní zaistenú vec identifikovať. Zaistenie veci môže trvať najviac 90 dní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Ak sa vykonanými úkonmi potvrdí, že zaistená vec súvisí s trestným činom alebo s priestupkom, policajt je povinný zaistenú vec neodkladne odovzdať príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní alebo orgánu príslušnému na prejednanie priestupku. Zaistenú vec, po ktorej pátra polícia iného štátu, odovzdá policajt polícii iného štátu. Ak si príslušný orgán činný v trestnom konaní, orgán príslušný na prejednanie priestupku alebo polícia iného štátu zaistenú vec neprevezme, postupuje sa podľa odsekov 3 až 12. Ak je zaistenou vecou vozidlo, ktoré má neoprávnene pozmenený identifikátor vozidla, a vozidlo sa nedá identifikovať podľa skrytých identifikátorov, spracuje policajt návrh na jeho vyradenie z príslušnej evidencie.

Ak pominuli dôvody na zaistenie veci podľa odseku 1, vec sa vráti osobe, ktorej bola zaistená. Prevzatie vrátenej veci potvrdí táto osoba svojím podpisom na úradnom zázname o vrátení veci.

Ak sa vykonanými úkonmi zistí, že zaistená vec patrí inej osobe ako osobe, ktorej bola zaistená, útvár Policajného zboru túto inú osobu písomne vyzve v lehote najneskôr do 90 dní po zaistení veci, aby si vec prevzala. Táto osoba je povinná uhradiť útváru Policajného zboru nevyhnutné náklady pri prevzatí veci, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou. 10a)

Ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvár Policajného zboru uloží zaistenú vec do úschovy a písomne to oznámi týmto osobám, pričom im v písomnom oznámení odporučí, aby si v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Osoba, ktorá si uplatnila právo na zaistenú vec na súde, je povinná v lehote podľa predchádzajúcej vety oznámiť útváru Policajného zboru, ktorý zaistenú vec uložil do úschovy, na ktorom súde si toto právo uplatnila. Po rozhodnutí súdu o vrátení zaistenej veci oprávnenej osobe je táto povinná uhradiť útváru Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou, 10a) ak súd nerozhodne inak. Ak si osoba na príslušnom súde v lehote podľa prvej vety nárok neuplatnila, zaistená vec sa stáva majetkom štátu a útvár Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy.

24. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení Krajského súdu v Nitre, č. k. 9Co/57/2021-239 zo dňa 09.12.2021, opätovne vec právne posúdil, zaoberal sa právnou argumentáciou odvolacieho súdu ohľadne povinnosti súdu prvej inštancie vec posúdiť v zmysle zmysle ust. § 126 ods. 2 v spojení s § 151l ods. 1 a nasl. OZ, keď z ust. § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z. z. nevyplýva, že jediným právnym prostriedkom, ktorým si oprávnený pre účely vydania zaistenej veci môže uplatniť svoje právo, je výlučne žaloba o určenie vlastníckeho práva. Nasvedčuje tomu i dikcia toto zákonného ustanovenia, podľa ktorého, ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo si na ňu uplatní právo iná osoba, útvár Policajného zboru ju uloží do úschovy a odporučí týmto osobám, aby si v lehote 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Nemožno tak vyvodiť, že oprávnená osoba si svoje vlastnícke, príp. iné právo musí uplatňovať výlučne vlastníckou žalobou, ale môže tak učiniť viacerými spôsobmi. Znamená to, že i žalobou o vydanie veci môže súd v rámci konania ako predbežnú otázku posúdiť, či žalobcovi svedčí tvrdené právo k predmetnému automobilu.

25. Odvolací súd v prvom rade uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa pasívnou vecnou legitimitáciou žalovaného. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vecná legitimitácia subjektov vychádza z hmotnoprávných predpisov a v prípade aktívnej vecnej legitimitácie táto predstavuje nositeľa práv z hmotnoprávneho vzťahu a v prípade pasívnej legitimitácie naopak nositeľa povinností. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 192/2004, v ktorom najvyšší súd uviedol: „Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimitácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimitácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimitácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimitácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.“ Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Cdo 205/2009 zo dňa 29. júna 2010 „Aktívnou vecnou legitimitáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo sis tento hmotnoprávny nárok

uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevyсловí, neznamená, že sa s ňou v konaní nezaoberal. Tým, že prvostupňový súd rozhodol v prospech žalobcu, ktorému právo na náhradu škody priznal, implicitne rozhodol aj o tom, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby voči žalovanému, u ktorého súd dospel k záveru, že je pasívne vecne legitimovaný.“

26. Súd vzhľadom na vyššie uvedené primárne skúmal, či je žalovaný pasívne vecne legitimovaným subjektom v tomto konaní, pričom dospel k nepochybnému záveru, že práve žalovanému (po opätovnom rozhodnutí o zmene strany sporu) svedčí pasívna vecná legitímácia. Pasívna legitímácia žalovaného je založená tým, že v minulosti podľa zriaďovacej listiny Ministerstva vnútra SR boli od 01.01.1997 zriadené krajské riaditeľstvá policajného zboru ako rozpočtové organizácie Ministerstva vnútra SR, pričom okresné riaditeľstvá Policajného zboru v pôsobnosti krajského riaditeľstva PZ boli preddavkovými organizáciami bez právnej subjektivity. Rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. p. SLV-PS-1120/2012 zo dňa 12.12.2012 došlo k zrušeniu rozpočtových organizácií ku dňu 31.12.2012 a to krajských riaditeľstiev Policajného zboru. Uvedeným dňom zanikli a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa stalo ich právnym nástupcom. Súčasne podľa názoru súdu ani Okresné riaditeľstvo PZ v Nitre nemá samostatnú právnu subjektivitu, pričom ide len o vnútornú organizačnú zložku, patriacu pod krajské riaditeľstvo policajného zboru, ktorým je riadená a kontrolovaná a na ktoré je personálne, organizačne a rozpočtovo napojená. Keďže ani Krajské riaditeľstvo PZ v Nitre vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nemá právnu subjektivitu, túto má len Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ktoré je správne označené ako žalovaný subjekt.

27. Žalobca v priebehu konania poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9Co/153/2011 zo dňa 20.09.2012, kde odvolací súd poukázal nato, že prvostupňovému súdu nič nebránilo v tom, aby si otázku vlastníckeho práva k motorovému vozidlu riešil ako prejudiciálnu. Odvolací súd dodáva, že z citovaného ustanovenia § 21 ods. 9 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore vôbec nevyplýva, že jediný právny prostriedok, ktorým si oprávnená osoba pre účely vydania zaistenej veci podľa § 21 ods. 1 cit. zák. môže uplatniť svoje právo je práve žaloba o určenie vlastníckeho práva. Z dikcie ust. § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z.z. vyplýva, že „...útvár Policajného zboru.... osobám.....odporučí, aby si v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec napríslušnom súde...“ Z uvedenej citácie však nemožno vyvodit', že vlastnícke právo si oprávnená osoba musí uplatňovať výlučne žalobou o určenie, že je vlastníkom zaistenej veci. Ako na to správne poukazuje navrhovateľ vo svojom odvolaní, vlastnícke právo si mohol v danom prípade uplatniť viacerými spôsobmi, pričom on zvolil žalobu o vydanie veci, keď sa domnieva (v zhode so záverom odvolacieho súdu), že na určovacej žalobe podľa § 80 písm. c/ O.s.p., že je vlastníkom motorového vozidla, by nemal naliehavý právny záujem, a teda by nemohol byť v takom konaní úspešný.

28. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v plnom rozsahu dôvodná. Plniac právne záväzný názor odvolacieho súdu, dospel súd k záveru, že v súčasnej dobe vzhľadom na vykonané dokazovanie nepretrvávajú žiadne pochybnosti o práve žalobcu na vydanie sporného motorového vozidla, keďže súd nezistil, že by si iná osoba na predmetné motorové vozidlo uplatnila svoje právo na vec (napríklad vlastnícke právo) v inom civilnom konaní. Inak povedané, súd nemá pozitívnu vedomosť, že by si okrem žalobcu k predmetnému motorovému vozidlu uplatňovali súdnou cestou vlastnícke právo aj iné právnické alebo fyzické osoby, ktoré by právo držby žalobcu spochybňovali. V tomto konaní nebolo zistené uplatnenie si vlastníckeho práva iného subjektu k zaistenej veci preukázané, čím nemohlo byť na druhej strane spochybnené ani právo žalobcu na vydanie predmetu zálohu, keďže žalobca vystupuje v pozícii záložného veriteľa. Občiansky zákonník mu podobne ako vlastníkovi v ustanovení § 126 ods. 2 poskytuje obdobné právo na ochranu, ktoré normatívne vyjadrenie je explicitne vyjadrené tým, že obdobné právo na ochranu (ako vlastník) má aj ten, kto je oprávnený mať vec u seba.

29. Aj sám odvolací súd poukázal nato, že publiciánska žaloba poskytuje ochranu nielen držiteľovi veci, ale podľa doktríny i držiteľovi práva. Publiciánska žaloba je obmedzená na ochranu subjektívneho vecného práva. Ide vlastne o petiórnu žalobu (t. j. žalobu o určenie práva držby), nie o posesórnu žalobu, ktorá je zameraná na ochranu držby a má obdobný charakter ako žaloby na ochranu vlastníckeho práva (porovnaj § 126 OZ). Posesórna žaloba vychádza zo samotného faktu držby, a to bez ohľadu na to, v akom vzťahu je držiteľ voči ovládanej veci (oprávnená či neoprávnená držba alebo iba detencia). Publiciánska žaloba poskytuje ochranu predovšetkým žalobcovi, ktorý má lepšie právo ako žalovaný (napr. právo držby je lepším právom ako právo detencie). V prípade rovnocenných práv (napr. ak vlastník

prenajme tú istú vec dvom nájomcom) má lepšie právo súčasný držiteľ, resp. detentor (takúto úpravu výslovne pozná § 374 ABGB; beatus possidens).

30. Súd teda právne posúdil predmetnú vec v zmysle ustanovenia § 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 151l ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka, zároveň majú na zreteli ustanovenie § 21 ods. 9 zákona č. 171/1993 Z. z., pričom dospel k záveru, že v predmetnej veci sa môže domáhať svoj práva držby aj iná osoba než vlastník, keďže zákon mu takúto ochranu poskytuje. Hoci v priebehu konania žalovaný tvrdil, že nárok na uvedené motorové vozidlo si robilo niekoľko subjektov, jednak žalobca ako záložný veriteľ, ktorý pristúpil k výkonu záložného práva a pán P. D., ktorý kúpil predmetné vozidlo od H. M., po rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali a nasvedčovali pravdivosti pôvodne prezentovaného skutkového tvrdenia, keďže právo na vec si uplatňuje iba žalobca. Súd tak nemohol zotrvať na svojom pôvodne prezentovanom názore, a síce, že pretrvávajú pochybnosti ohľadne spornej otázky nárokovania na predmetné motorové vozidlo, či už pohľadu oprávnenej držby alebo vlastníckeho práva. Podmienky splnenia výkonu záložného práva neboli zo strany žalovaného spochybnené, preto ich považoval súd v celom rozsahu za nesporné. V zmysle § 151m ods. 4 Občianskeho zákonníka je aj tretia osoba povinná vydať vec a to záložnému veriteľovi, pričom podľa názoru súdu v konaní neboli zistené žiadne skutočnosti, že predmetné motorové vozidlo je potrebné pre účely trestného konania, v dôsledku čoho nemožno považovať, že by mal žalovaný oprávnenie zadržiavať vec u seba, ktorá má právo držať žalobca. Súd teda uložil žalovanému povinnosť vydať predmetné motorové vozidlo do 3 dní od právoplatnosti aj s príslušenstvom, pretože nebol dôvod uložiť dlhšiu lehotu na plnenie.

31. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu spresnil petít s tým, že požadoval, aby súd rozhodol, že žalobca nemá povinnosť nahradiť žalovanému náklady, ktoré vznikli so zaistením a úschovou predmetného motorového vozidla. Súd zvažoval, či o takomto doplnení (respektíve zmene žaloby, ako to nazval právny zástupca žalobcu) mal rozhodnúť formálnym spôsobom, ergo pripustiť zmenu žaloby. Súd v prvom rade poznamenáva, že žalobca ani z kvalitatívneho, ani kvantitatívneho hľadiska nerozšíril žalobu, preto súd vyhodnotil takýto procesný návrh iba ako spresnenie žalobného petitu, ktorý navyše nadväzuje práve na zákonné ustanovenie § 21 ods. 9 zákona č. 171/1993 Z.z. a priamo z neho rezultuje. Okrem toho, bez povšimnutia zo strany súdu nezostalo práve to, že takéto spresnenie bolo formulované skôr negatívne, čiže žalobca v priebehu konania nepožadoval väčšie plnenie (práve naopak požadoval, aby nebol zaviazaný na ďalšie plnenie, ktoré priamo nadväzuje na právnu úpravu použitých ustanovení, podľa ktorých súd posúdil po právnej stránke žalobný nárok) ako v žalobe, zároveň nepožadoval kvalitatívne ani iné plnenie, ktoré by nebolo už predmetom konania. V naznačenom kontexte tak súd takýto procesný návrh vyhodnotil skôr ako spresnenie, respektíve úpravu petitu, ktorá nevyžadovala procesnú intervenciu súdu determinovanú Civilným sporovým poriadkom.

32. V naznačenom kontexte, súd v zmysle § 21 ods. 9 zákona č. 171/1993 Z. z., je oprávnená osoba, v tomto prípade vlastník motorového vozidla, po rozhodnutí súdu o vrátení zaistej veci povinná uhradiť útvary Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou, ak súd nerozhodne inak. Súdu sa nejaví ako spravodlivé zaviazať žalobcu na úhradu vzniknutých nákladov spojených so zaistením a úschovou predmetného motorového vozidla, keď od počiatku bol presvedčený a tvrdil, že jeho právo k zálohu v postavení záložného veriteľa je dané, žiadnym spôsobom neprispel k zaisteniu veci, naopak bol nútený sa domáhať vydania veci z úschovy súdnou cestou, s čím mu nepochybne vznikli trovy a nemal faktickú možnosť so svojím majetkom po relatívne dlhú dobu nakladať. Súd preto rozhodol a precizoval s tým, že žalobca nie je povinný uhradiť žalovanému náklady, ktoré vznikli v súvislosti so zaistením a úschovou tohto osobného vozidla. Takáto povinnosť by ani nebola spravodlivá, keďže žalobca nemohol ovplyvniť žiadne okolnosti, predovšetkým zaistenie vozidla, ktoré nastalo nezávisle od vôle.

33. Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

34. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

35. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

36. Keďže v predmetnom prípade súd vo veci rozhodol rozhodnutím, ktorým sa konanie končí bolo jeho povinnosťou rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP s poukazom na § 396 ods. 3 CSP. Keďže žalobca bol v plnej miere úspešný a žalovaný nedosiahol žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %). Zároveň súd poznamenáva, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v konaní pred odvolacím súdom a to s poukazom na dikciu § 396 ods. 3 CSP. Dôvody hodné

osobitného zreteľa podľa § 257 CSP súd v prejednávanej spore nevzhladol. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, a to prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.